

Official Academic Statement on the Historical Primacy of Gundishapur:

The World's First University**

The Academy of Gundishapur, founded in the 3rd century CE during the Sassanian era in Iran, stands as the earliest known institution in human history that embodies the full structural, educational, and research characteristics of a modern university. Unlike earlier schools or philosophical centers that emerged in Greece, Rome, India, or Alexandria, Gundishapur uniquely integrated *higher education, scientific research, a teaching hospital, and a structured medical curriculum* within a unified academic system.

As a comprehensive center of knowledge, Gundishapur established—centuries ahead of its time—the foundational elements of university education: a formal faculty system, tiered academic training, admissions and examinations, clinical teaching wards, pharmacological research units, and a multilingual scholarly environment. These components collectively represent the earliest complete model of a university in the global history of higher education.

Gundishapur was also an international hub of intellectual exchange. It brought together leading scholars from diverse traditions—Iranian, Greek, Syriac, Indian, and Egyptian—creating one of the world's first truly multicultural and interdisciplinary academic communities. Within its teaching hospital, the Academy developed structured clinical training, systematic medical documentation, and one of the earliest forms of evidence-based healthcare.

The influence of Gundishapur extended well beyond late antiquity. Its academic frameworks profoundly shaped the scientific institutions of the early Islamic era, including the hospitals of Baghdad, Damascus, and Cairo, and contributed to the intellectual foundations upon which the medieval universities of Europe—such as Bologna and Paris—were later established. Many historical analyses consider Gundishapur the world's oldest organized university with continuous academic activity, predating European universities by several centuries.

Today, the legacy of Gundishapur represents not only a cultural treasure of Iran, but also a foundational milestone in the global history of universities, medical education, and scientific inquiry. Recognizing and revitalizing this heritage is essential for honoring the shared scientific history of humanity and for reaffirming the role of ancient Iran in shaping the architecture of world civilization.

Gundishapur: The First University of Humankind —
The birthplace of structured higher education and academic medicine

Headquarters to commemorate the 70th anniversary of Ahvaz
Jundishapur University of Medical Sciences

بیانیه تاریخی-دانشگاهی درباره جایگاه نخستین دانشگاه جهان: جندی شاپور

دانشگاه جندی شاپور، میراث ماندگار تمدن ایرانی-بین‌النهرینی، که بنیان آن در سده سوم میلادی در عصر ساسانیان نهاده شد، به‌عنوان قدیمی‌ترین و نخستین دانشگاه سازمان‌یافته جهان شناخته می‌شود؛ نهادی که برای نخستین بار در تاریخ، سه مؤلفه اساسی دانشگاه مدرن آموزش عالی نظام‌مند، پژوهش علمی سازمان‌یافته و بیمارستان مدرسه آموزش را در قالب یک مجتمع علمی واحد گرد هم آورد.

جندی شاپور نه تنها یک مرکز آموزشی، بلکه نخستین الگوی دانشگاهی جهان بود؛ مکانی که در آن علوم پزشکی، داروسازی، فلسفه، ریاضیات، نجوم، زبان‌شناسی و الهیات در چارچوبی منسجم تدریس می‌شد. این مرکز، برخلاف مدارس پراکنده یونانی، رومی، هندی یا اسکندرانی، دارای ساختار دانشگاهی با هیئت علمی، نظام گزینش، امتحانات، سطح‌بندی آموزشی، بیمارستان آموزشی، و پژوهش‌های بالینی و دارویی بود؛ عناصری که امروز معیارهای یک «دانشگاه» را تشکیل می‌دهند.

در این نهاد علمی، سنت‌های فکری و پزشکی ایرانی، یونانی، سریانی، هندی و مصری در هم آمیخت و دانشگاهی چندفرهنگی، بین‌المللی و پژوهش‌محور را شکل داد؛ چنان‌که دانشمندان نامدار از سرزمین‌های گوناگون برای تدریس و پژوهش به جندی شاپور فراخوانده شدند. این مرکز، نخستین بار نظام طب بالینی مبتنی بر مشاهده و تجربه، بیمارستان آموزشی با بخش‌های تخصصی، داروفروشی و نسخه‌نویسی علمی، و تربیت ساختاریافته پزشک را توسعه داد و به جهان معرفی کرد.

در دوران اسلامی نیز میراث جندی شاپور به‌طور مستقیم در تأسیس و شکوفایی بیمارستان‌ها و مراکز علمی بغداد، دمشق، قاهره و اندلس نقش بنیانی ایفا کرد و بذل شکل‌گیری دانشگاه‌های هزار سال بعد اروپا، از جمله بولونیا و پاریس، را فراهم ساخت. بسیاری از منابع تاریخی، جندی شاپور را کهن‌ترین نهاد دانشگاهی با ساختار رسمی و مداوم می‌دانند؛ نهادی که حدود چهار قرن پیش از شکل‌گیری نخستین دانشگاه‌های شناخته‌شده اروپا بنیان نهاده شد.

امروز، یاد و نام جندی شاپور نه صرفاً به‌عنوان یک میراث فرهنگی، بلکه به‌مثابه نخستین دانشگاه جهان و نقطه آغاز آموزش عالی سازمان‌یافته بشری اهمیت دارد. احیای هویت علمی این مرکز تاریخی، پاسداشت سهم ایران در تمدن جهانی، و بنیان‌گذاری دوباره جایگاه شایسته آن در عرصه بین‌المللی، رسالتی است که جامعه علمی ایران و جهان باید با همکاری مشترک آن را پیگیری کنند.

جندی شاپور، نخستین دانشگاه جهان؛
سرآغاز علم سازمان‌یافته و پزشکی دانشگاهی.

ستاد بزرگداشت هفتادمین سالگرد دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز